بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2020/HC-A/40
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: އިބްރާހީމް ޝާހިދު / ދުވަރިވާގެ، ސ.ހުޅުދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: މަކަރާއި ހީލަތްހެދުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު
ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ސަޢީދު

ނިމުން ތާރީޚް: 20 މުޙައްރަމް 1444
18 އޮގަސްޓު 2022

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 12 ޖުމާދުލްއާޚިރާ 1441 / 06 ފެބްރުއަރީ 2020

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓު މަޢުލޫމާތު:

- ނަންބަރު: 369/Cr-C/2015
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ޤާޟީ: [illegible] [illegible]
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 19 މޭ 2015
- ނިމުނު ތާރީޚު: 08 ޑިސެންބަރު 2019

ޖިނާއީ – މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުން – ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/68 ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] 4 ގެ 131، 132، 149 ވަނަ މާއްދާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 76/24 ([illegible] ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]) ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި 1002 ވަނަ މާއްދާ – [illegible] – [illegible] – [illegible] – [illegible] – [illegible]

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ޝަރުޙު، މިރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު، ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ސަރީފް ތާއީދު ކުރައްވައެވެ.

ތަޢާރަފު:

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 369/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޙުކުމް އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މިޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ސ.ހިތަދޫ، މާފަރިވާގެ / އިބްރާހީމް ސަޢީދު (މީގެ ފަހުން "ސަޢީދު") [1] އެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

2. (ކުރީގެ) ޤާނޫނު އުޤޫބާތުގެ[2] 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 132 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޚިޔާނާތް ސަޢީދުގެ ދައުލަތުން ދަޢުވާ ކުށުގެ ހެދުމުގެ ހީލަ މަކަރާއި ފައިސާއިން އަދަދެއްގެ ބޮޑު ތުހުމަތުގައި މައްސަލަ ކުރިއެވެ.

3. މިދަޢުވާ ސަޢީދުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވަނީ ސަޢީދު 09 ނޮވެންބަރު 2011 ދުވަހާއި 20 ނޮވެންބަރު 2011 ދުވަހު ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާ (މީގެ ފަހުން "އެސް.ބީ.އައި") ގައި ހ.ސީސާވެރި އަޙްމަދު ޙަސަން ވަނިކާއި މ.އ.ދާޖިން އިބްރާހީމް ޙުސާމާއި މ.އ.ދާޖިން ޙުސައިން ޙުސާމް (މީގެފަހުން "އަޙްމަދު ޙަސަން ވަނިކާ" ކަމުން ފޮނުވާ އެވަނީ މިތިން މީހުން ސާބިތު ކުރެވެ.) ހުޅުވައި އެކައުންޓް ނަންބަރު 10201 53653 1260 އެކައުންޓުން އެފަރާތްތަކަށް ނަގައި، އެކި ޗެކުތަކުން -/18,000,000ރ. (އަށާރަ މިލިއަން ރުފިޔާ) ސަޢީދު އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ދ-1307 (ބ.ކިހާދޫ / ނޫރާނީވިލާގެ) މުޙައްމަދު ރަޝީދު އަބްދުއްރައްޒާޤު (މީގެފަހުން "ރަޝީދު") ގެ ބީ.އެމް.އެލް ޗެކިންގ އެކައުންޓުތަކަށް

---

[1] A259294

[2] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/68

ނަންބަރު 7704 282831 001 އެކައުންޓަށް ޓްރާންސްފަރކޮށްފައިވާތީ، މިފައިސާ ޖަމާވުމުން، 16 ނޮވެންބަރު 2011 ދުވަހު 4,419,555/- (ހަތަރު މިލިއަން ހަތަރުސަތޭކަ ނަވާރަހާސް ފަސްސަތޭކަ ފަންސާސްފަސް ރުފިޔާ) ނެގޭގޮތަށް 000014 ނަންބަރު ޗެކާއި[3] 17 ނޮވެންބަރު 2011 ދުވަހު 3,967,500/-ރ. (ތިން މިލިއަން ނުވަސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ނެގޭގޮތަށް 000025 ނަންބަރު ޗެކާއި 21 ނޮވެންބަރު 2011 ދުވަހު 5,160,000/-ރ. (ފަސް މިލިއަން އެއްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ހާސް ރުފިޔާ) ނެގޭގޮތަށް 000022 ނަންބަރު ޗެކު ސ.ހިތަދޫގެ ސަޢުދުﷲ އިބްރާހީމަށް ޓްރާންސްފަރކޮށްފައިވާތީ، މިޢަމަލުތަކުގައި ކޮށްފައިވާ ދެސޮއިގެ ތެރެއިން އެއް ސޮއަކީ ސާހިބުގެ ސޮއިކަން ޑޮކިއުމަންޓް އެގްޒަމިނަރުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮންނާތީ، އަޙުމަދު ހަސަން މަނިކުގެ ނަންބަރު 10201 53653 1260 އެކައުންޓުން އެ އެކައުންޓުގެ ވެރިފަރާތަށް ނޫނީ މަކަރާއި ރިޔާޒީން އެފައިސާއަށް މީނާ ނަގާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނާތީ ކަމަށެވެ.

4. ދައުލަތުން ކުރި މިދައުވާއަށް ސާހިބުގެ ފަރާތުން އިންކާރު ކުރުމުން ދައުލަތުން މިދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހެކި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

5. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން މިދައުވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 369/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލައި ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށް ޝަރީޢަތަށް ކުން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގައި ނާކާމީ މިދައުވާ ސާހިބުގެ މައްޗަށް ސާބިތުނުވާކަމަށެވެ.

---

[3] [illegible] 19 [illegible] 15 ނޮވެންބަރު 2011 [illegible] 14 [illegible] 16 ނޮވެންބަރު 2011 [illegible]

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމި ގޮތް:

6. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ދައުވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 369/Cr-C/2015 ފައިސަލާއިން ޤަޟިއްޔާ ކުރި ހުކުމްގައި ވަނީ،

> "[illegible] ދައުލަތުން [illegible] / [illegible]، އިބްރާހީމް ޝަރީފުގެ މައްޗަށް ކުރާ ދަޢުވާއަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް ޝަރީފު، 09 ޖަނަވަރީ 2011 ދުވަހާއި 20 ޖަނަވަރީ 2011 ދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]، އަޙްމަދު ޙަސަން ވަޙީދާއި، [illegible] / [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] / [illegible]، ޙުސައިން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 10201 53653 1260 އެކައުންޓުން [illegible] [illegible] އެކައުންޓަށް 18,000,000/-ރ. (އަށާރަ މިލިއަން ރުފިޔާ) އިބްރާހީމް ޝަރީފާއި، [illegible] / [illegible] ނަންބަރު [illegible] 1307 ([illegible] / [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 001 282831 7704 ނަންބަރު އެކައުންޓަށް ޓްރާންސްފަރކޮށްގެން، 10201 53653 1260 އެކައުންޓުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]، އިބްރާހީމް ޝަރީފުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

މިގޮތަށެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް ބިނާކުރި ސަބަބުތައް:

7. ދައުލަތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އުފުލި ދައުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް [illegible] ޤަޟިއްޔާ [illegible] ގޮތުގެ ޙުކުމް [illegible].

7.1 އަޙްމަދު ޙަސަން ވަޙީދުގެ އެކައުންޓުން މިފައިސާ [illegible] 001 282831 7704 ނަންބަރު އެކައުންޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު ޙަސަން ވަޙީދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު ޙަސަން ވަޙީދުގެ 18,000,000/-ރ. (އަށާރަ މިލިއަން ރުފިޔާ) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެނގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[4]

7.2 ދައުލަތުން ދައުވާގެ އަސްލު [illegible] [illegible] ނަންބަރު 110 އާއި 124 އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 10201 53653 1260 އެކައުންޓުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 7704 282831 001 [illegible] އެކައުންޓް [illegible] އެނގެން [illegible].[5]

7.3 [illegible] 110 އާއި 124 ގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެން [illegible] [illegible].[6]

7.4 [illegible] އެނގެން [illegible].[7]

7.5 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެން [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 110 އާއި 124 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[8] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

8. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:369/Cr-C/2015 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

---

[4] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 369/Cr-C/2015 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)

[5] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)

[6] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)

[7] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ). [illegible] (ހ) [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[8] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ)

އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްޓަކައި ތިރީގައިވާ ނުކުތާތައް ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައި އެނުކުތާތަކުގެ ތަފްސީލުކޮށް ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި؛

8.1. ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 369/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުމުގެ ކުށުގެ އުންސުރުތައް މިމައްސަލާގައި ފުރިހަމަނުވާކަމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

8.2. ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 369/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން، އެމައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު: K(g)/DER/2012/0024 ޑިޖިޓަލް އެވިޑެންސް ރިޕޯޓް ބިނާވެފައިވާ ހެކިތަކަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހޯދާފައިވާ ހެކިތަކަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ ޝަރީޢަތް ކުރުމުގައި ޤާއިމްވެފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 150 ވަނަ މާއްދާއާއި 151 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުމަކާ ނުލާކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާއި އެނުކުތާތަކުގެ ތަޙުލީލު:

ފުރަތަމަ ނުކުތާ:

9. ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/15 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ (ހ) ގައި މަކަރާއި ހީލަތުގެ ކުށުގެ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ 3 އުންސުރުގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ އުންސުރުކަމުގައިވާ އަނެކަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ [illegible] [illegible]. ފުރަތަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހުސައިން މަނިކުން ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދީފައިވާކަމުގައިވިޔަސް، އަށްވަރު ހުސައިން މަނިކުގެ އެކައުންޓުން މިފައިސާ ނަގާފައިވަނީ އަށްވަރު ހުސައިން މަނިކުގެ އެނގުމުގެ ތެރެއިން ކަމުގައިވާތީ، މިއަމަލަކީ ޙަޤީޤަތް އޮޅުވާލައިގެން ކަންތައްވާ އަމިއްލަކަން ދައްކަތެން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށްވާކަމަށް. ދެވަނަ ސަބަބަކީ އެސް.ބީ.އައި ގައި އެކަމަކު ހުސައިން މަނިކުގެ ނަމުގައި ހުޅުވާފައިވާ 10201 53653 1260 އެކައުންޓުން ފައިސާ ޓްރާންސްފަރ ކުރެވިފައިވަނީ ސާބިތު އާއި ރަސްމީ ބައިވެރިވެގެން ހުއްދަދީފައިވާ ޗެކުން އެކައުންޓަކަށް ކަމަށްވާތީ، ފައިސާ ޓްރާންސްފަރ ކުރެވިފައިވަނީ އެއީ ސަޙީޙް ބޮޑު ހިނގައިގެން ހުއްދަދީފައިވާ ފައިސާ މުސާރަ ސާބިތުވާ އަދަބުވެރިކަމަށް ބަލާނެ ހަމައެއް ނެތްކަމަށެވެ.

10. މިގޮތުން މިއީ ބޭންކުގެ ހުރި ފައިސާތަކެއް އޮޅުވާލައިގެން ޓްރާންސްފަރ ކުރެވިފައި ހުރި ގޮތަށްލަތްވެފައިވާކަމެވެ. މިގޮތުގައި އޮޅުވާލުމުގެ އަމަލު އެމްއައިބީ ސިޔާ ބޭންކުގެ އެކައުންޓް ހޯލްޑަރސްގެ ގޮތުގައި އެކައުންޓްގެ ބޭނުންކުރަތެން ނުކުރެވޭކަމެވެ. ދިރާސާގެ އެނގޭ ފައިސާތަކުގެ އަމަލުތަކާ އިސްތިޢުމާލުކޮށް ބަލައިގަތުމަށް މި ބާވަތުގެ ފާހަގަ އަމަލުތަކުގައި ބޭންކް އޮޅުވާލާ އެބޭން ފުރަކަވެ.

11. މި މައްސަލައިގެ ހުކުމް ފާސްކުރުމުގައި ދޭހަވާގޮތުގައި ފައިސާ ބޭންކް އޮޅުވާލައިވާކަމުގެ ސާބިތުކުރެވޭ ނުހުރުކަވެ. އެހެންވީމާ، މިބާވަތުގެ މަސައްކަތް ހިންގުމުގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބޭންކް އޮޅުވާލައިވާކަމަށް އެ މިންވަރު ފުރިހަމަވެ. މި މައްސަލައިގައި އެކައުންޓްގެ ވެރިފަރާތް ނޫނީ ބޭންކް އޮޅުވާލައިގެން ފައިސާ ޓްރާންސްފަރ ކުރެވިފައިވާކަން އެނގެނީކަމެވެ.

12. މިމައްސަލާގައި އަށްވަރު ހުސައިން މަނިކުގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 10201 53653 1260 އެކައުންޓުން އެފަރާތުގެ ނޫނީ އެނގި ޗެކުގަ -/18,000,000ރ. (އަށާރަ މިލިއަން) ރުފިޔާ ސާބިތު އާއި ރަސްމީގެ ނަމުގައި ބީ.އެމް.އެލްގައި އޮތް ނަންބަރު 001 282831 7704 އެކައުންޓުން ޖަމާކުރުވައިދޭ އަށްވަރު ހުސައިން މަނިކުގެ ނަމުގައި އެފައިސާ ޓްރާންސްފަރ ކުރެވިފައި ފައިސާ މުދަލުދިނުމާއި ހުރަހަޅައިގެން ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިފައިސާ މުސާރަ

ޓޯކަންފަވާ ސަރަޙައްދުން ޒިންމާދާރުވެވޭކަމަށް އެއްވެސް ބަސްތަކެއް ފެނިގެން ޓިޒާސް ސަރވިސްއަށް ފޮނުވި ސިޑީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އަދި ފައިސާ ޓްރާންސްފަރ ކޮށްދިނުމުން އެކި ފޮނުވި ވޮއިސް މެސެޖްތަކުގައި މެސެޖް ފޮނުވި ފަރާތަކަށް އަންގަދު ބަސަކުން މަރުކަޒީ ނަން އެފަރާތުގެ ބުނަން ބުނާތީގެ ސާބިތު ވެއްޖެ ސަލާމް އެއްބަސްވުން، އެއީ ޓޯކަންފަވާ ސަރަޙައްދުން އިތުރަށް ބޭނުންކުރެވޭކަމަށެވެ.

13. މީގެ އިތުރުން، މި މައްސަލައިގައި ހުރި ހެކި ޤަރީނާތަކަށް ބަލާއިރުގައި ފައިސާ ޓްރާންސްފަރ ކޮށްފައިވަނީ ޖޮއިންޓް އެކައުންޓަކުން ކަމުގައި ވިޔަސް މިކަން ކުރުމުގައި ސާބިތުވޭ އެކްޓީވް ކޯޑެއް އޮތްކަމަށް ހެދި ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރިކަމަށެވެ. މިގޮތުން މިހާރު އެ އެކައުންޓްގެ ޓްރާންސްފަރ ކުރެވިފައިވާ މާލީ ދުވަހުގެ ނުވެ ބީ.އެމް.އެލްގެ ނަންބަރު 001 121153 7701 އެކައުންޓަށް އެފަރާތުގެ ޗެކު ބައެއް ޓްރާންސްފަރ ކުރުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެކައުންޓްގެ 000014 ނަންބަރު ޗެކާއި 000025 ނަންބަރު ޗެކާއި އަދި 000022 ނަންބަރު ޗެކުގައި ސޮއިކުރައްވާފައިވާ އެއްފަރާތީ ސޮއިކުރުމަށް ދެފަރާތުގެ އެގްރީމަންޓަކާ ނިޔަތަށް ބެލުމުން އެނގުނު އެއްބަސްވެފައިވާކަމަށެވެ. އަދި ފޯން ކޯލު ޖޭއިލްއަށް ބަލައިލުމުން، މައްސަލާގައި ފައިސާ ދިޔަ ބޭންކް ޤާނޫނީ އިތުރު ފަރާތްތަކާ ސާބިތު ފޯނުން ގޮތަށް ވަކިކަ ދައްކާފައިވާކަމުގައިވިޔަސް، ފައިސާގެ ބޭނުން ބީ.އެމް.އެލްގެ ނަންބަރު 001 121153 7701 އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރެވުނު ފައިސާ ކެޝްކޮށް ނަގާފައިވަނީ 22 ނޮވެންބަރު 2011 ގައިކަން ބޭންކް ސްޓޭޓްމަންޓް އިން އެނގެން އޮންނައިރު، މައްސަލައިގެ ތުހުމަތުކުރެވުނު އެނބުރެ ފަރާތްތަކާއި އެއްކޮޅު ސާބިތު އޭގެ އަނބުރާ ދިނުމަށް ބޭންކް ޗެކްއިން ބެލެން ގޮސްފައިވާކަން މައްސަލާގެ ލިޔެކިޔުން ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމަށެވެ.

14. މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހާލޯ ކާރު އެމުޅިން ނޫން ގައުމުތަކުން ބޭރުން ގެންނަ ދުނިޔެގެ އަސާސީ އަދުލުވެރިކަމުން ގެނެސްދިނުމަށް ކުރަނީ ގޮތަކަށެވެ. މިމައްސަލައިގައިވެސް ކުރެވިފައިވާ ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ. އަދި އެކަންކުރުމުގައި ސާބިތު ބައިވެރިވެފައިވާ ހުސް ހުރުމުން، އެއްވަރު ޝަކުވާ ވަރަށް އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރެވުނު ޗެކުން އެކައުންޓްތަކުން ހަވާލުކޮށް، އެސަބަބަކުން ނަގައި، މިމައްސަލާގައި

ސާބިތު ބައިވެރިވެފައިވާކަމަށް ޝަރުޢީ ވާނުވާ އަދި ސަރުކާރު ހުކުމްތަކާ ފަރާތުން ބުނެފައި ނިންމުމުގައި ކަމަށް ދައުލަތުން ނުދެކޭ ކަމަށެވެ.

ދެވަނަ ނުކުތާ:

15. ދެވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ކްރިމިނަލް ކޯޑުން ޒިންމާދާރުވުމުގެ އުސޫލުތަކުން ބޭރުން ބައްލަވައި ހުކުމް ކޮށްފައިވާ ހަމަތަކާއި ވާންނަ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ވާނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ޚިލާފުކަމަށެވެ. ދައުލަތުން ބުނާ ފާހަގަކުރާ ޒާތުގެ ސަބަބުތަކަކަށް ބައްދަލުކޮށްފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޑުގައި މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ހުކުމް ބަޔާން ގަވާއިދުން ދިއައިރުން ކުރުމަށް ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށެވެ. އެ ހުކުމް ބައްޔާތްތަކާ ހުށަހެޅި މައްސަލައިގެ ސާބިތުވާ ބައިވެރިވުމުގެ ކުރިން އެކުލަވާ ގާނޫނީ އުސޫލުތަކުގެ ހުކުމެއް ނިންމާލާފައިވަނީ ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް، ހުކުމް ބައްދަލު އައިއިރުގައި ސާބިތު އަޚްލާގީ ނިންމާލާ ބާރު ގާނޫނީ ގޮތުގައި ބައިގެ ޖާގަދީފައިވާ ދައުލަތުގެ ބައިވެރިވުން އެ ހުކުމް ހިނގާފައިވާ ނިންމާފައިވަނީ ކަމަށެވެ. މިގޮ ތިޔަކުރުން މި މައްސަލައިގައި މާއްދީ ބުރުގެ ސާބިތު ހެކި ދަލީލުތަކާއި ހުރި ބައިވެރިވުމުގެ ބާރު ސާބިތުވާ ސަބަބުން ކުރަން ގާނޫނީ ޚިލާފު ނިންމާލާފައިވާ ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް ހުކުމް ބައްދަލު ހުކުމުގެ ބަލައިގަތުމުގެ ސާބިތު ބައިވެރިވުމުގެ ހުރިހާ ހާލަތެއްގައި ދަލީލުތަކުގެ ތެރެއިން ނިންމާފައިވާ ވަޒީފާ ދެކެން އިތުރުގޮތުގައި ބައިވެރިވާ ހުކުމުގެ ޚިލާފަށް ނިމުމަކަށް ސަބަބުން އިޖުތިހާދު ކުރިމަތިކުރާ ދައުލަތުން ހިމެނިފައިވާކަމަށެވެ. މި މައްސަލައިގައި ހުކުމް ބާރު ހުކުމްގެ އިތުރުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު ވެރިފުދާ އެއްވެފައިވަނީ ކަމަށެވެ. ޖިނާއީ އިޖުރާއާތު ޤާނޫނުގެ 151 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ވަނީ ސަރުކާރުގެ އަދާކުރުމުގައި ނިންމާލެވުނު ގޮތްތަކުން އެ މައްސަލައިގެ ހުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިން އެ މައްސަލާ ގާނޫނީ ގޮތުން ކުރެވިދާނެ ސާބިތުކުރަން ބުރިކުރު ކަމެއްވާނަމަ، އެކަމެއް ސާބިތުކުރަން ޖަހައި އިތުރު އެއް އަދަދުން ބޭއްވުމުގެ އިތުރުގައި ހަރުގައިދަން ލިބިގަންނާކަމަށެވެ. މި އިތުރުގައި މި ގޮތަށް ވާނުނުގައި ދިފާއު އެކު މަޝްވަރާ އަދުލުވެރި ސަރުކާރުގެ ވަކިން ބުރިކުރު ފުރުސަތު ކަމަށްކަށްލާފައިވަނީ ކަމަށެވެ. ހުކުމް ބައްދަލު ހުކުމްގެ ޖާގަ އިޖުރާއާތު އެއްގަލަ ފާހަގަކުރެވުނު އެކަމަށް

އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ޖަވާބު ދިނުމަށް ފުރުސަތެއް ނުދީ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ އަދުލުވެރިކޮށް ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް [illegible] ކަނޑައެޅިފައި ހުރި އިޖްރާއަތުތަކާ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ.

ޕްރޮސިކިއުޝަންގެ އެދުންތައް

16. ޕްރޮސިކިއުޝަންގެ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އެދިފައިވަނީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 369/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ސާބިތުނުވާކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ [illegible] އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި، މައްސަލަ ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި [illegible] ކަނޑައަޅުއްވާ ދެއްވުމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

17. އިސްތިއުނާފު ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ތަފްޞީލުގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 369/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

18. މި ނުކުތާގައި ދައުލަތުން [illegible] އުޒުރުވެފައިވަނީ އެންމެ [illegible] ގުޅިގެންނެވެ. އެއީ [illegible] ރިޕޯޓުގެ [illegible] ފުރިހަމަކޮށް ބޭނުންވާ އެއް އުންސުރު ކަމުގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

19. މިގޮތުން، ދައުލަތުން [illegible]

[illegible] ކަމެއް ވެސް ނޫންކަމެވެ. އެހެން [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބަކުން ގެއްލުން ލިބުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރާ ކަމަށެވެ.

20. ބަޔާން [illegible] ޢުންސުރާ ގުޅޭގޮތުން ދައުލަތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ އުފުލާފައި ވަނީ އަޙްމަދު ޙުސައިން މަނިކުގެ އެކައުންޓުން ފައިސާ ނަގާފައިވާ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއީ އަޙްމަދު ޙުސައިން މަނިކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާނުގައި ވެސް ފާހަގަކޮށްލެވިފައިވާކަމެވެ. އަދި [illegible] [illegible] ބަޔާނުގެ ސަފްހާ 30 އަށް [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

21. ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ފަހު ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ފާހަގަކޮށްލަންޖެހެނީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 369/Cr-C/2015 ކޭސްގެ ޝަރީޢަތް ހިނގުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ ޢިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 150 ވަނަ މާއްދާ އާއި 151 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފު ކަމެއް ހިނގާފައި ނުވާކަމެވެ. މިގޮތުގައި ދައުލަތުން ދެކެނީ ޝަރީޢަތް ހިނގާފައިވާ ޢިޖުރާއަތު ޤާނޫނުގެ 150 ވަނަ މާއްދާ އާއި 151 ވަނަ މާއްދާގެ ރޫޙާ ޚިލާފަށް ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް، ޤާނޫނުގެ ރޫޙާ ޚިލާފުވެގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރެވިދާނެ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު)ގެ 43 ވަނަ މާއްދާއިން ސާފުކޮށް އެނގެން ނެތްކަމެވެ.

22. އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން ދެކޭނީ [illegible] ޤާނޫނުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރެވިދާނެ ޙާލަތެއް

ނޫންކަމަށެވެ. އިޖުރާއީ ގޮތުން [illegible]

ދައުލަތަށް ދީފައި [illegible] ދައުލަތުން [illegible] 32 ވަނަ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 32 އަދި 33 ވަނަ [illegible]

[illegible]

[illegible] ސިވިލް އިޖުރާއަތު ޤާނޫނުގެ 150 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި

[illegible] ދައުލަތުން އަދި [illegible]

[illegible]

[illegible] (ހ) ގައި

[illegible]

[illegible]

[illegible] ޤާނޫނުގެ 151 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] ޤާނޫނުގެ 150 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 02 [illegible] 2017 [illegible]

[illegible]

[illegible]

އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން އުފުލާފައިވާ ނުކުތާ:

23. އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އުފުލާފައިވަނީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 369/Cr-C/2015: ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުން ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ބިނާއެއް ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވުމެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން:

24. މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 369/Cr-C/2015: ގެ ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ތަފްޞީލާއި، އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދިފާޢުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި އެންމެހައި ލިޔުންތަކާ ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ޣައިރު ޙާޟިރު ޙުކުމުގެ އުސޫލުތައް:

25. ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބަޔާން ކުރާ ގޮތުން، ޣައިރު ޙާޟިރު ޙުކުމުގެ [illegible] އުސޫލުތަކުން މިމައްސަލާގައި [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރީޢަތާއި އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް. ނަމަވެސް، އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން މިކަމަށް [illegible]، ބުނެފައިވަނީ؛ އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ޢަމަލުގައި ޣައިރު ޙާޟިރު ޙުކުމުގެ [illegible] އުސޫލުތަކުން [illegible] [illegible] ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނީ [illegible] އެއްގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން، ފުރަތަމަ [illegible] ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަންނަން. އެޤާނޫނުގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

> ވައްކަން، [illegible] 149- މިޤާނޫނުގައި:-
> [illegible] ށ- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible].

26. މަތީގައި ބަޔާން ކުރެވުނު ޤާނޫނުގެ ނައްސަށް ބެލުމުން، މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުމުގެ ކުށުގެ ޢުންޞުރުތައް ކަމުގައިވާނީ؛ (1) އަނެކާއަށް ހަޤީޤަތް [illegible]. (2) [illegible] ނުވަތަ [illegible]. (3) [illegible].[9]

27. މަކަރާއި ހީލަތް [illegible]؛

[illegible] 149- [illegible]:-

[illegible] މަކަރާއި ހީލަތް އަދި [illegible]	ހ- [illegible]. ށ- [illegible].

28. [illegible] މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުމުގެ [illegible]؛

މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުމުގެ ނަން	[illegible] ނަން
1- [illegible].	1- [illegible] ([illegible]) [illegible].

---

[9] [illegible] 2011/HC-A/15 [illegible] (1) [illegible] (2) [illegible] (3) [illegible] 3 [illegible]

2- [illegible]	2- [illegible]
3- [illegible]	3- [illegible]
4- [illegible]	4- [illegible]

29. [illegible]

[illegible]؟

30. [illegible]

31. މިވާހަކަތަކާއި ގުޅިގެން، ދިފާޢުން ބަޔާން ކުރަނީ، ޝާހިދު، ބޭންކަން ތެދުކުރުން ތަޙްޤީޤުކޮށްފައި ދައްކާ އޮޅުވާލިކަން ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ދަށުން ކޯޓުގައި ސާބިތުކުރުން ނުވާ ކަމަށެވެ. އަދި އިންސާފުވެރިކަމާއި، ދައުވާ އުސޫލުތަކުގެ ބިނާ ކުރުމުގައި ހިމާޔަތްލިބޭ ބައެއް ނުހުރިކަމަށެވެ.

32. މަކާރާތީކަމެއް ހުކުމުގެ ތެރޭގައި އޮޅުވާލުމެއް ފާރަވެރި މުދަލެއްގެ އަސްލު މިލްކުވެރިކަން (ownership) އާއި ފަރާތް ކޮންމެހެން ވާކަން ނުޖެހެއެވެ. ސަބަބަކީ، މަކާނާއި ބިލަތަކީ ހަމައެކަނި ފައިސާ ނުވަތަ ތަކެތީގެ މައްޗަށް އެކަކަށް ނިސްބަތް ކުރާ ކުރެއްވުމަށް ނުވާތީ މުދަލުގެ އަތްދަށުވެރިކަން (possession) އެކަން ދިމާލުގެ ކިބައިގައިވުމަށް އޮންނަ ގޮތުން ކަމަށް ބަލައިގަނެވޭނެއެވެ. ޤާނޫނުގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރަނީ "..އިންސާނަކު ކޮށްގެން އެކުލަވައިގެން ކަމަކަށް ނުވަތަ އެއްޗެއްކަން ފަރާތުން ޒާތީދާއިރާ ހިފަހައްޓާކަމާއި އަނބަކަނީ ގެއްލިފައިވިޔަސް ފަރުދީ ކަމާ ކޮށްދޭ ކަމެއް.." އަދި މަކާނާއި ބިލަތް ހުކުމުގެ ކުރެއް ކަމަށެވެ. ހަމައެކަނި އިސްތިސްނާއަކީ އެއަށްވުރެ ޗާޕުކުރާ ކުރުމުގެ ބަޔާން ކުރެވިގެން ފެނެއެވެ. މިވާ ތަރުތީބު ގޮތަކަށް ހަމަގޮތް ހަމައެކަނި ޚާއްޞަގޮތެއް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިކަމުގައި ބަލައިނުގަތް ކަމަށް، އެއްވެސް ކަމެއްގެ ސަބަބުން، "...ކަމަކަށް ނުވަތަ އެއްޗެއްކަން ފަރާތުން ޒާތީދާއިރާ..." ހިމެނޭނެ ގޮތަށް އޮޅުވާލުން އަދާކު ކުރިން ވާނެއެވެ. އަދި އެކަމުން " ....އިންސާނަކަށް ގެއްލުމެއް..." ހިމެނޭ ވާނެއެވެ. އެގޮތުން ހިމެނޭ އުޞޫލުގެ މިލްކުވެރި ފަރާތް ނުވަތަ އޮޅުވާލާ އުޞޫލުތަކާއި ޚާއްޞަކޮށް ފަރާތް ކަމަށްވެސް ވާނެއެވެ. މިގޮތުން ކޯޓަށް ހަމަ ކަނޑައެޅި ކަމަށް، ޖަވާބުގައި ނުވަތަ ޤަރާރުގައި، މަކާނާއި ބިލަތް ހުކުމުގެ ކުރެއް އަމަލުކުރެވެ.

33. ކޮންމެ ޤާނޫނީ ތަޢުރީފުގައި، "އޯނަރޝިޕް" މިބަސް ހިމެނިގެންވާނަމަ، އެކަމުގެ ޒިންމާ ވަކިގޮތަކަށް، އަދާކުރާ ފަރާތް ހިމެނިގެން ވާނެއެވެ. ޒިންމާ ކަމަށްވާ، އެކަމުގައި ވަކިކުރުމުން، އޭގެ މަޤާމުގެ ނިޔާ ކަމަށްވާ ހުއްދަ ކަމުގެ ސައްޙަކަން ހިމެނިގެން ވާނެއެވެ. ދަރަޖަ ކަމަށް، އެކަމުގެ ޒިންމާއާއި ސައްޙަކަން ހިމެނޭ ވާނެއެވެ. އެހެން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބުން ހައްޤު ގެއްލުމެއް މީހަކަށް ލިބުން، އޭގެ ގެއްލުމެއް ލިބޭނެ ކުރެވޭ

ޖިނާޔަތް މުދުވެރިވުން، ނުވަތަ ބައެއް ޙާލަތްތަކުގައި، ހަޔާ ގެއްލުމާއި ޖިނާޔަތް ދިނުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ ގެއްލުމާއި ދިމާވުން ބާރުވެރިން ޖިނާޔަތް ހުކުމްތަކުގެ ނިޔަތްވުން އޮވުން ޖެހެވެ.

34. ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ބުނުމުން، މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުމުގައި އޮޅުވާލުން ހިމެނިގެންވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ތެ ސާފުވެއް ކޮށްގެން ދޭން ގަސްދުކުރެއްވީ. ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، މަކަރާ ހީލަތް ހެދި ކާރު އެކަމަށް ފައިދާއެއް ހޯދި ހެއްދީތޯ؟ ޖަވާބަކީ، އާއެކޭ ނަމަ، ދެވަނަ ސުވާލަކީ، އެކަމުގެ ހަޤީޤަތުގައި ކުރެވޭ އެގޮތުގައި އެއްޗެއްނަމަ، އެފައިދާ އޭނާއަށް ހޯދުމަށް ހެއްދީތޯ؟ ޖަވާބަކީ ނޫނެކެވެ، އާން އެހެން ފައިދާއަކީ، ކޮށްގެންވެސް އަޅަން ޖިނާޔަތް (އަންކާއަށް) ދިނުން ގެއްލުމާއި ކަމަށްވާނަމަ، އެކަމުގައި އޮޅުވާލުން ހިމެނިގެންވާނެއެވެ.

35. ހުކުމްކުރިފައިވާ ދަޢުވާއަށް މިސާލުން ބޭނުންވާ ކާރުއިރު، އޮޅުވާލުން އަދި ބަޔާންކުރާ ފައިދާ ބޭނުމެވެ. ބޭނުމަކީ އޮޅުވާލުމުގެ ޝަރުޢީ ގޮތުން، ބޭނުމަކީ ފައިސާ ދައްކާނަމަކީ ބައިގެ ގަން އަދާކުރުމުގެ ފައިސާ ގެއްލި، އެފައިސާގެ ވެރިފަރާތަށް އަދި ބޭނުމަކުން ގެއްލުން ދިނުމެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން އޮޅުވާ ފަރާތަށް ކާރުފަރާތުން ދިޔަގެން ދިޔައީވެ. ހަމައެހެންމެ މީހާ އޮޅުވާލުމުގެ ބޭނުމަކީ ބޮޑުވެރިން، މިފައިސާ ބޭނުން ދެވޭ ނުކުރެވުނުއެވެ. އޮޅުވާ ފަރާތަށް އެފައިދާއި ނުހޯދުނުއެވެ.

36. ދިފާޢުން ބަޔާން ކުރިން، ޕްރޮސިކިއުޝަން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާގެ ސިޔާޤުގައި، ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށް އުޞޫލީ ވަކަށް ބަޔާނެއް ނުކުރެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، ދަޢުވާގެ ސިޔާޤުގައި އެއްވެސް ފާހަގަކޮށް އުޞޫލީކަމެއް ކަނޑައެޅޭ ނުކުރެވޭ. ޕްރޮސިކިއުޝަން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރެވިފައި، "...އަދި އެކަމުންޖެހޭ އެކަމުންޖެހޭ ފައިދާތަކަށް ބޭނުން މަކަރާއި ހީލަތުން އޮޅުވާލާފައި މީހާ ބޭނުކަން އަންގާ..." މިފަދައިންނެވެ. "އެކަމުންޖެހޭ ފައިދާތަކަށް ބޭނުން" ބޭނުމަކީ ހަމައެކަނި ދަޢުވާގައި ކޮށްކަމުގެ އަދިއާއި ގޮތް ކާރުކޮށެވެ. ބޭނުމަކީ މިދަޢުވާއަކީ ވަކިކަމުގެ މަޤްޞަދު ކާރު ދަޢުވާއާއި ނުނެވެ. މިދަޢުވާއަކީ މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުމުގެ ކާރުގެ ދަޢުވާ އެކަމެވެ. ދަޢުވާކުރުން ހުރި ހުކުމްތަކާއި ބަރަޢަތުގެ މަކަރާއި ހީލަތުގެ ކާރު ސާބިތު ކާރުދިނުމުގެވެ. އެހެންކަމުގެ ބޭނުމެއް، ބޭނުކަން އޮޅުވާލުމުގެ ސާބިތު ކުރެވުނު ހުރި ހުކުމްތަކުގައި ވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މަކަރާއި ހީލަތްހެދުމުގައި

[illegible] [illegible] ދަޢުވާގެ ސިޓީގައި ބަޔާން ނުކުރުމަކީ، މިދަޢުވާ އަސްލުން ބާތިލުވެގެންދާނެ، ޖައުހަރީ ގޮތެއް ނޫނެވެ.

37. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ބަޔާނާއި [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިބަސް ހުށަހެޅުމާއި [illegible] ދިފާޢުން ހެކި ހުށަހަޅަން ފުރުސަތު ދިނުމަށެވެ. ނަމަވެސް ދިފާޢުން [illegible] ހުށަހަޅާނެ ހެއްކެއް ނެތްކަމަށެވެ.

[illegible]

38. [illegible]

39. [illegible]

ފައިދާއެއް ހޯދުމަށް. އަދި މިކަމުގެ ސަބަބުން އަނެކަކަށް މިމައްސަލައިގައި، (ފައިސާގެ ވެރިފަރާތްކަމަށްވާ ބޭންކަށް) ގެއްލުން ލިބުނީ.

ބޭންކަށް އޮޅުވާލި ކަމެއް؟

40. މިމައްސަލައިގައި އުފެއްދި އަސާސީ ސުވާލު އަމާޒުވަނީ މިނުކުތާއަށެވެ. ބޭންކަށް އޮޅުވާލި ސާބިތުވޭ ނޫނީ ދެއި އެއްޗެއް މިހާރު ކުރި ކަމެއްތޯ؟ ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ދައުލަތުން ބުނަނީ، ބޭންކަށް އޮޅުވާލި ސާބިތު ކަމަށް. ނަމަވެސް ދިފާޢުން ބަޔާން ކުރަނީ އެކަން ސާބިތު ކޮށް ނުދެވޭ ކަމަށެވެ.

41. ކަރަންޓް ހިސާބު ސާފު ފޯރުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް ޤާނޫނު ނަންބަރު: 24/76 (ޗެކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އެމާއްދާގައި ބަޔާން ކުރަނީ،

> " ކަރަންޓް އެކައުންޓް ހިންގާ ފަރާތުން ދޫކުރާ ޗެކަކަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ބޭންކަށް ނުކުޅެދޭ ހާލަތުގައި ކަރަންޓް އެކައުންޓް ހިންގާ ފަރާތަކީ ބޭންކުގެ ދަފްތަރުގައި ކަމަށް ބުނެ ސިޓީ ކުރިމަތިން ދަސްޚަތު ބަދަލުވެއްޖެ ބޭނުންކުރެވިފައެވެ. އަދި އެއް ސުވާލަކަށް ނުވި މީހާ އެކައުންޓުން ހިންގާފައިވާ ބޭންކަށް، އެމީހެއްގެ ދަސްޚަތު އެ ހިސާބުން ދޫކުރާ ފައިސާގެ ބޭނުމުގައި ދޫކޮށްފިނަމަ، އެފަދަ ޗެކެއް ދޫކުރާ ކަރަންޓް އެކައުންޓް ހިންގާ ފަރާތަކީ އެ އެކައުންޓުން ދޫކުރާ ކަރަންޓް އެކައުންޓް ހިންގާ ބޭންކުގެ ދަފްތަރުގައި ނިންމާ ދޫކުރެވޭ." މިފަދައިންނެވެ.

42. މިމައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ފައިސާގެ ޖަރީމާއިން ބޭންކަށް ފޯނުކޮށް ސިޓީ ގައި ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށް ބޭންކަށް ކޮށްފައިވާ އެކައުންޓަކީ، ސޮއި އާއި ދަސްޚަތު އެ ދުރުވެފައިވާ ނަންބަރުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 7704 282831 001 ޗެކިންގ އެކައުންޓެވެ. މި އެކައުންޓްގެ ބޭނުން ނުކުރާތީ އެތައް ދުވަހެއް ފަހުން، ދަސްޚަތު ގެންދުރުގައި، ސޮއި އައިސް އެ އެކައުންޓްގެ ބޭނުން ކުރިއަސް އެންމެ ދަށުގެ ސުވާލު ކުރިމަތިން ދަސްޚަތު ތަފާތުގައި ބޭނުންކުރެވިފައެވެ. އަދި އެ އެކައުންޓްގެ ޗެކްބުކް ހިފައިގެން އައިސް، އެޗެކްތަކުގައި ދަސްޚަތު ގެ ސޮއި ކުރުމަށްފަހު ދިރާ ކަމަށް ބޭނުންކުރިއެވެ. އެގޮތުން، ބޭންކުން ޗެކް ފޮތް ނަގައިގެން އައިސް ދަސްޚަތު ފޮތުގައި ޗެކް ފޮތުގެ ސޮއިކުރުމުގެން

ގެންދިޔަ ކަމަށް ބުނެއެވެ.[10] ސާބިތު އާއި ނަސީރު އާ ދެމީހުންގެ ނަމުގައި އޮތް ޖޮއިންޓް އެކައުންޓްގެ ޗެކުން [illegible] [illegible] [illegible] އެކައުންޓުން ފައިސާ ޖަމާކުރަން ދޫކުރި ޗެކުތަކަށް ބަލާއިރު، 16 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި ދޫކުރި 14 ނަންބަރު ޗެކަކީ [illegible] ޗެކް ފޮތުގެ ޗެކެއްކަން އެނގެއެވެ. އަދި 17 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި ދޫކުރި 25 ނަންބަރު ޗެކާއި 21 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި ދޫކުރި 22 ނަންބަރު ޗެކަކީ [illegible] ޗެކު ފޮތުން ދޫކުރެވިފައިވާ ޗެކް ކަން އެނގެން އޮތެއެވެ. ވީމާ، މިކަންކަން ގުޅުވާލުމުން، ނަސީރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

43. ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާއިން، ފޮނުވި ސާބިތު އާއި ނަސީރު އާ ދެމީހުންގެ ޖޮއިންޓް އެކައުންޓުން ފައިސާ ޖަމާކުރުމުން، އެފައިސާ ނަގާފައިވަނީ، ނަސީރު އާއި ސާބިތު އާ ދެމީހުންގެ ނަމުގާ ސްލިޕްގައި [illegible] ސިޓީން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއަށް [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. ނަސީރު ޗެކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

44. [illegible] މައްސަލައެއް ސޮއިގެ ކުރި ނަސީރު ޗެކުގައި ދިން [illegible] ސާބިތުކަން ސޮއިކޮށް ނަސީރު [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަސީރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަސީރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަސީރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 25 ނަންބަރު ޗެކާއި 22 ނަންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަސީރު [illegible] [illegible]

---

[10] [illegible] ނަސީރު [illegible] [illegible] ސާބިތު [illegible] ނަސީރު ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް [illegible] ނަންބަރު 7704 282831 001 [illegible] [illegible] [illegible] 15 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު BML/LEGAL/2022/1772 (28 ޖޫން 2022) [illegible] [illegible] 150 [illegible] [illegible] 16/11/2011 [illegible] [illegible] [illegible].

ސާބިތު އުޅުނުކަމަށް ދަޢުވާ ބުނާ ފަރާތާއި ދެވަނަ ފަހަރަށް ދަޢުވާ ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ބުނާ ފަރާތުގެ ބުރަދަކެވެ.

45. ފުލުސްގެ ޖަރީމާއިން ބޭނުންކަން ފާހަގަ ސިޓީގައި ދަޢުވާ އާއި ސާބިތު އާއި ދެކޮޅުހެދުމުގެ ނަތީޖާގައި ބޭނުން އަދި ޕްރޮސިކިއުޝަނުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޖަރީމާ އެކަށީގެންވާ ނުހަނު ޖެހުމާއި، އެހެންކަމުންގެ ޝައްކު ފުރިހަމަގައި ދަޢުވާގެ އިތުރުން ސާބިތުގެ ސާއި ކަންތައް އޮތުމާއި، މިކަންކަން ހިނގާ ގޮސް އޮތް ވަގުތާއި ސާބިތުކުރުމުގައި ސާބިތު އުޅުނުގޮތް ދަޢުވާ ކުރައްވާ ގޮތާއި ޖާއިޒު ހެކިތައް ގެނެސްދިނުމާއި، ސާބިތުގެ ސުވާލު ކޮށްފައިވާކަމެވެ އަކުރުތަކާ ކޮށްފައި ޢަމަލުން ސާބިތުކުރުމުން ސާބިތު ބުނާ ބުނުމަކީ ދިވެހިގެ ހަމަ ހަމަޖެހިގެން ނުވާ ބުނާ ބުނުމަކީ ޝަރީޢަތް އުފުލުމަށް އެކަށީގެންވާ ޝައްކެއް އުފުލޭ ކަމެއް ނުވެއެވެ. ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ބަޔާންކުރި ހަމައަށް، ކަން ސާބިތު ކުރުމުގައި ޝައްކުގެ ނުވަތަ ބަހުގެ ހިނގުމަކާއި ޝައްކުގެ ނުވެއެވެ. ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ޝައްކުގެ ހަމަ ނުވެއެވެ.[11] ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ޝައްކުގެ ހަމަ ފުރިހަމަ ވެގެން ނޫނީ ކުށެއް ސާބިތުނުވާނެ ކަމަށް ބަލާނީ އަދި ފަރާތްތަކުގެ ބަސް ބަލައިގެން. މިގޮތުން ބަލާއިރު؛

45.1. ފުރަތަމަ ކަމަކީ، މިމައްސަލައިގައި، ތުހުމަތު ކުރެވުނު ފަރާތުން، މިމައްސަލައިގައި ތުހުމަތުގައި ސާބިތު ކުރުމުން، ސާބިތު ވެފައި ހަނު ހުށަހެޅުނެވެ. ހަނު ހުށަހެޅި، ޕްރޮސިކިއުޝަން ދިނުމުގެ ބަޔާނެއްކަމަށްވާ، އެބައިގެ ބަޔާން ކަނޑައަޅައެވެ. ނަމަވެސް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ފަރާތް ހެކިތައް އެފަރާތުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުގެ ބިނާކުރި، މުޅިމައްސަލައި ސާބިތު ކުރުމުން، އެފަރާތުގެ މައްސަލަ ތަފްސީލު ނުކުރި ހަނު ހުށަހެޅި އެފަރާތުގެ ބަޔާނަށްތަކުގެ މައްސަލަ ބަލައިގަތުމުން ބުރަދަރުވަމުންދާ ހަމަހަމަ ޤަބޫލުކުރެވެއެވެ. މިއީ ޕްރޮސިކިއުޝަނުގައި ބަޔާންކުރި ހަމަހަމަކަމުގެ ބަޔާނާ ހަމަޖެހޭ ނަމަ ކުރެވިފައި ނުވެއެވެ. ނަމަވެސް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ފަރާތް ބަޔާންކުރި، އެފަރާތުގެ މައްސަލަ ނުކުރެވޭ ހަމަހަމަކަން އެފަރާތުގެ ބަޔާނަށްތަކުގެ މައްސަލަ ބަލައިގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައެވެ.

---

[11] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) " ކ މީހަކު ކުށްކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ޝައްކުން ބޭރުން، ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުވެއްޖެ ހިނދަކު ކ މީހަކީ ކުށެއް ނުކުރާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ބެލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެން ވެއެވެ."

45.2 މިމައްސަލައިގައި، ދަޢުވާ އާއި ސަރުކާރުގެ އެކައުންޓަށް ޖަމާވި ފައިސާއިން، ސަރުކާރު ދައްކަންޖެހޭ ލޯނަކަށް ފައިސާ ދައްކާފައިވަނީ ދަޢުވާގެ ގޮތުގައި ސަރުކާރު ބުނެފައިވާކަމަށް، ދަޢުވާ ބަޔާނުގައި ބުނެފައިވާތީ، ބަޔާނުން ހޯދި ހުރުމުން، ސަރުކާރުގެ އަރިހުގައިވާ އެކައުންޓުގެ ނަމުގައި ނަގާފައިވާ ލޯނުން، 17 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި -/50,000ރ. (ފަންސާސް ހާސް ރުފިޔާ) އަދި ސަރުކާރު ނަގާފައިވާ ލޯނުން ހަމަ އެއްބަސްވުމުގައި -/47،000ރ. (ސާޅީސް ހަތްހާސް ރުފިޔާ) ދައްކާ ކަމުގެ ހުކުމް ދީފައިވެއެވެ.[12] ނަމަވެސް މިކަމާއި ދެކޮޅަށް ހުކުމް ދައްކާފައިވާ ޝަރީޢަތުގައި ސަރުކާރުގެ އިސްތިއުނާފު ވަކި ބަޔާނުގައި ހަމަ ހުށަހަޅައެވެ. ހުކުމް ދައްކާފައިވުމުން، [illegible] ނަމަ ހުކުމުން އެނގޭ ގޮތުގައި ދެވަނަ ބަޔާން އިޖުރާއަތުން ހުށަހެޅުނެވެ. މިގޮތުން ސަރުކާރުގެ އަދިއަށް ނަމުގައި އޮތް އެކައުންޓް ބަންދު ނުކުރެވޭ އެކައުންޓް ބަންދުކުރުމަށް ސަރުކާރު އެކައުންޓް ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް އެއީ އަދިއަށް އެކައުންޓަށް ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށް ލޯނަށް ކަނޑައެޅިފައިވާކަމަށް ސަރުކާރު ބުނެފައިވާކަމަށް ދަޢުވާ ބަޔާނުގައި ބުނެއެވެ. މިއިން ދަލީލުކުރަނީ ސަރުކާރު މިފައިސާ ޖަމާވުމުގެ ކުރިން ލޯން ނަގައިގެންކަމާއި، މިފައިސާ ޖަމާވުމުން ލޯނުން ކަނޑާ ދައްކާފައިވާތީއެވެ.

45.3 މިމައްސަލައިގައި، ދަޢުވާ އާއި ސަރުކާރުގެ ނަންބަރުގައި ހުށަހަޅާ ބޭންކު އެކައުންޓް ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށް ބ.ޕ.ސ.ގެ ސަރުކާރު އިންވޮއިސް ކޯޑު މިހުރިގެ އެކައުންޓަށް ކަން ސާބިތުވެއެވެ.[13] އެއީ ޤާނޫނު ގަވާއިދުގެ ބާރުގައި ކަމަށް ބުނެއެވެ. ސަރުކާރު އިންވޮއިސްގެ

---

[12] އަދިއަދު ނިޔާ ފައިސާދަރުގެ ނަމުގައި ޖަމާ ނަންބަރު: 101 148393 7701 އެކައުންޓަށް ފައިސާ ޖަމާކުރި ސްލިޕު. އަދި އިންވޮއިސް ސަރުކާރުގެ ނަމުގައި ޖަމާ ނަންބަރު 101 151971 7701 އެކައުންޓަށް ފައިސާ ޖަމާކުރި ސްލިޕު. އިންވޮއިސް ސަރުކާރުގެ ބޭންކު އެކައުންޓަށް މިފައިސާ ޖަމާކުރުމުން، ލޯން ޕްރޮގްރާމް (LNT10S0914000013) އަށް މިފައިސާ ބޭންކުން ކަނޑާ ޓްރާންސްފަރ ސްލިޕާއި އެކައުންޓް ސްޓޭޓްމަންޓް އެއްގޮތެވެ.

[13] މަޢުލޫމާތު ދަޢުވާ ޕްރޮކިއުމަންޓް އާއި އިންވޮއިސް ސަރުކާރުގެ ނަމުގައި ބޭންކު ޖަމާ ކުރި ސްލިޕުގައި ޖަމާ ނަންބަރު 001 282831 7704 ޖާރީ އެކައުންޓުގެ 14 ނަންބަރު ލޯނުން -/4,419,555ރ. (ހަތަރު މިލިއަން ހަތަރުސަތޭކަ ނަވާރަހާސް ފަސްސަތޭކަ ފަންސާސް ފަހެއް ރުފިޔާ) 16 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި ސަރުކާރު އިންވޮއިސްގެ ނަމުގައި ޖަމާ ނަންބަރު 001 121153 7706 އެކައުންޓަށް ޓްރާންސްފަރ ކުރި ޑިޕޮސިޓް ސްލިޕު. މަޢުލޫމާތު ދަޢުވާ ޕްރޮކިއުމަންޓް އާއި އިންވޮއިސް ސަރުކާރުގެ ނަމުގައި ބޭންކު ޖަމާ ކުރި ސްލިޕުގައި ޖަމާ ނަންބަރު 001 282831 7704 ޖާރީ އެކައުންޓުގެ 25 ނަންބަރު ލޯނުން -/3،967،500ރ. (ތިން މިލިއަން ނުވަސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) 17 ނޮވެމްބަރު

އެކައުންޓުން ނަގުދު ފައިސާ ނެގި، [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible].[14] [illegible] 22 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 23 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][15] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

45.4 [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

2011 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު 7706 121153 001 އެކައުންޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު 001 282831 7704 [illegible] 22 [illegible] [illegible] 5،160،000/-ރ (ފަސް މިލިއަން [illegible] [illegible] [illegible]) 21 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު 7706 121153 001 އެކައުންޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[14] [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު 7701 121153 001 އެކައުންޓުން [illegible] 16 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] 4,419,555/-ރ. ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު 7701 121153 001 އެކައުންޓުން [illegible] 17 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] 3,967,500/-ރ. ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު 7701 121153 001 އެކައުންޓުން [illegible] 21 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] 5,160,000/-ރ. (ފަސް މިލިއަން [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[15] [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު:7701 1593223 001 އެކައުންޓުން 500/- ރުފިޔާގެ 800 ހިއްސާ 400,000/-ރ. ([illegible] [illegible] [illegible]) 17 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު:7701 1593223 001 އެކައުންޓުން 500/- ރުފިޔާގެ 1000 ހިއްސާ 500,000/-ރ ([illegible] [illegible] [illegible]) 20 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ހުރި ނަންބަރު:7701 1593223 001 އެކައުންޓުން 500/- ރުފިޔާގެ 600 ހިއްސާ 300,000/-ރ. ([illegible] [illegible] [illegible]) 21 ނޮވެމްބަރު 2011 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

46. އެހެންކަމުން، މަތީގައި ބަޔާން ކުރުމުގެ ކުށުގެ އަމަލުގެ ތުހުމަތާއި އެކުށުގެ ނިޔަތުގެ ތުހުމަތު މިމައްސަލައިގައި އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ސަބަބުތަކެއްނެތި ޝާހިދުގެ ބަޔާނުން ސާބިތުވެއެވެ. އަދި، ކުށުގެ އަމަލު ކަމުގައިވާ ބޭނުންކަން އަމުދުލާއި އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްނެތި މިންވަރަށް ސާބިތުވެއެވެ. އެކަން ކުރި ޝާހިދު އެހެން ބަޔާނާއި ބައިވެރިވެފައިވާކަން ސާބިތުކޮށް އެނގެއެވެ. އަދި ހަމައެކަނިވެސް، މިކުށުގެ ނިޔަތު ކަމުގައިވާ ތިމާއަށް (ޝާހިދުއަށް) ފައިދާއެއް ހުރުން މިކުރުން ސާބިތުވެއެވެ. ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި، "...ހަމަވާތީ ޢުޒުރުވެގެން ކަމުން ނުވަތަ އެއްޗަކަށްކަމުން ތިމާއަށް ފައިދާއެއް ހޯދުމަށްޓަކައި އެހެނުންނަށް ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން ސާބިތުކުރެވިފައިވާ އަމަލަކީ ކޯޓަށްކަން ދައުލަތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނުވާކަން އެނގެން އޮންނަ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، މިއީ ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިބަހާއި ވަކިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަކަށް ހުކުމްކުރި ކަމުގައި ބުނެވިދާނެ ކަމަށް ސާބިތުވެއެވެ.

ޤާނޫނާއި ދިރާސާ ކުރުމަށް ބަޔާން ކޮށް ހިފި:

47. މިމައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ދަށު ކޯޓުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކުގެ ތެރެއިން، ޑިރެކްޓަރޭޓް އޮފް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު: K(g)/DER/2012/0024 ޗިޓުއެކެއްގެ ދިނުމަށް ރިޕޯޓު ބިނާކުރާ ހެކިވެރިޔާ ގޮތުން ދަށު ކޯޓުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ލިޔުމެއް ނެތްކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މައްސަލަ ސަބަބަކީ، ދިވެހިން ފާހަގަ ކުރި އިޖުރާއީ ނުކުތާއަކީ ހަމައެކަނި ޝަރީޢަތުގައި ފާހަގަ ކުރި ނުކުތާއެއް ކަމަށްވާތީ، އެނުކުތާއަށް ދައުލަތުން ބަލައި ދިނުމަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތު ދީފައިނުވެއެވެ. ހަމަގޮތެއް، ދިވެހިން މިކަމަށް އިންސާފުކޮށް، ދައުލަތުން އަޑުއަހާ ދީފައިވާ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

48. ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު 52 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

> "ޝަރީޢަތް ކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތުގައި ހެކި ހުށަހެޅުމާއި ހެކި ބަލައިގަތުން ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ އުޞޫލުތަކާއި ގަވާއިދުތަކެއް ހިންގާނީ ޝަރީޢަތް ހިންގާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ. މިގޮތުން ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ބަލާނީ ކޯޓުގެ ބާރާއި ބަލައި ބެލެވޭ ގޮތަށް ހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދީގެންނެވެ. އަދި ހުކުމް ކުރާނީ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެކި ބަލައި ހެކިތަކުގެ ބާރަށް ބަލައިގެންނެވެ." މިގޮތުގައެވެ.

49. މަތީގައި ބަޔާން ކުރެވުނު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ގޮތުގައި، ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވެއެވެ. މިމައްސަލައިގައި، ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

50. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

51. ދައުލަތުން، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

52. މިމައްސަލައިގައި، ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ޤާނޫނު އަސާސީގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ވަނުން ޤާނޫނާއި އަދި ޝަރުޢީ ހަމަތަކާއިވެސް ޚިލާފެއް ނުވާނެއެވެ.[16] ވީމާ، ސާބިތު ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ވަނީ ކޯޓު އަމުރެއް ނެތި ކަމަށް ބުނާ ބުނުމުގެ މައްޗަށް އެކަނި ދިފާޢަށް [illegible] އެ ހެކިތައް ސަބަބުން ބަލައި ނުގަނެ ދޫކޮށްލަންވާނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހޯދިކަން ބުނާ [illegible] [illegible]:

53. މިމައްސަލައިގައި، ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ހޯދި ހެކިތަކަށް ބުނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] ހޯދި [illegible] [illegible]. ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ސަރުކާރުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރުގެ [illegible] [illegible] [illegible].

54. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ސަރުކާރުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible].

55. [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމާއި ގުޅިގެން، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 137 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކުރުމާއި، މިމައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ސާބިތުކުރަން [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާތީ، އަދި އެކަމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ސާބިތުވާކަމަށް [illegible] ދުވަހުން (14 ޑިސެމްބަރ 2022) ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[16] " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ... " ﴿النور: ٢٧﴾

މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއާ ހަވާލުކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރަމެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅުން:

އަދަބާއި ގުޅިގެން ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ދެއްކި ވާހަކަ:

56. މިމައްސަލައިގައި، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން، އަދަބާއިމެދު ވާހަކަ ދެއްކުމަށް ދިފާޢަށް ދިން ފުރުޞަތުގައި ޝާކިރުގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަސާސީ މިންގަނޑެއް ބަޔާނު ގެނެސް އެއްވެސް [illegible] އަދަބަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ސަބަބުތަކެއް ދައުލަތުން ބަޔާންކޮށްފައެއްނުވެއެވެ.

57. މިގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މިމައްސަލައިގައި ޝާކިރުގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވިފައިވަނީ ކުރީގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި 132 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންނެވެ. އެމާއްދާތަކުގައި އަދަބު ކަނޑައެޅުމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން ބަލައި ޝާކިރުގެ މައްޗަށް އަންނާނެ އަދަބަކީ ކޮބައިތޯ ބަލާއިރު މިމައްސަލާގައި ހިމެނޭ ޖަރީމާގެ އަދަދަށް ބަލައި އަދަބުގެ މިންވަރު 100 އަހަރަށް ވުރެ ގިނަވެގެންދާނެކަމެވެ. މީގެ އިތުރުން ކުރީގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި އެއްވެސް ކުށަކަށް ދެވޭ އަދަބު 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރަށް ވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ކުރީގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ދަށުން މިކަން ޝާކިރުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވުމުން ކަނޑައެޅޭނީ އަދަބަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލު ހުކުމެއްކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ދެކޭކަމަށެވެ.

58. މީގެ އިތުރުން، ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބުނެފައިވަނީ މިހާރުގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގައި މިކަން ދަރަޖަ ކުރެވިފައިވަނީ ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގައިކަމަށާއި، ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ބުނާގޮތުން، މިމައްސަލާގައި ދުވަރުގެ އަގު 500،000/-ރ (ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އަށްވުރެ މަތިވުމުން މިކަމަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެއްކަމަށެވެ. ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަށް ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 1002 ގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އަސާސީ އަދަބަކީ 3 އަހަރާއި 2 މަހާއި 12 ދުވަހުގެ ޖަލު ހުކުމެއްކަމަށެވެ.

އަދި މިމައްސަލާގައި ކުށް ފުރިހަމަވާ މިންވަރަށްވުރެ ލިބިފައިވާ ގެއްލުން ބޮޑުވުން 1102 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 3 ދަރަޖަ މަތި ކުރެވިދާނެކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ދެކޭކަމަށެވެ. އަދި މިގޮތުން 3 ދަރަޖަ މަތިކުރުމުން އަންނާނީ 5 އަހަރާއި 7 މަހާއި 6 ދުވަހުގެ ޖަލު އަދަބެއް ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މިހާރުގެ ޤާނޫނުގެ އުޞޫލުން ކަނޑައެޅޭ އަދަބު ކުރީގެ ޤާނޫނުއުޞޫލުތަކަށްވުރެ ލުއިވުމުން ޕްރޮސިކިއުޝަނުން އެދެނީ މިހާރުގެ ޤާނޫނުއުޞޫލުތަކުގެ ދަށުން ޝާކީގެ [illegible] އަދަބު ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ. އަދި މިމައްސަލާގައި [illegible] ޝާކީގެ [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާފައިވެއެވެ.[17]

59. މީގެ އިތުރުން، ޝާކީގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ޝާކީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ފަރާތުން [illegible] ޝާކީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޝަނުން 1202 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުރައްވައެވެ.

[illegible] ގެއްލުން ޝާކީގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible]:

60. [illegible] ގެއްލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ޝާކީގެ ފަރާތުން [illegible] ޝާކީގެ [illegible] އަދަބު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދަބު [illegible] [illegible]. މިގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] ޝާކީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝާކީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މިގޮތުން، [illegible] [illegible] ޝާކީގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ޝާކީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން [illegible] [illegible] [illegible].

---

[17] ޕްރޮސިކިއުޝަނުން 16 [illegible] 2022 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] 02 [illegible] 2012 [illegible] [illegible] 06 [illegible] 2012 [illegible] [illegible] ޝާކީގެ މިމައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

61. ޝާހިދުގެ ވައްކަން ހުރި އަދަބެއް [illegible] އެދޭ އަނެއް ސަބަބަކީ ޝާހިދުގެ އެއްވެސް [illegible] ރިޕޯޓެއް [illegible]. އެހެންކަމުން [illegible] [illegible] [illegible] ޝާހިދުގެ ވައްކަން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] ޝާހިދުގެ [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން މި ދެ ސަބަބަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޝާހިދުގެ ވައްކަން [illegible] 1005 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަށުން ޝާހިދުގެ [illegible] އަދަބު އެހެން ހުރި އަދަބުތަކަށް [illegible].

62. [illegible] ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ [illegible] [illegible] އުޤޫބާތުގެ 1102 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޝާހިދުގެ ވައްކަން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ އަސާސީ [illegible] 3 ދަރަޖަ [illegible] [illegible]، 1102 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އަދަބުގެ ދަރަޖަ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] (ހ) ގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ [illegible] ދަރަޖަ [illegible] 1 ސަބަބު [illegible] [illegible] 1 ދަރަޖަ [illegible]. [illegible] 3 ސަބަބު [illegible] 3 ދަރަޖަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 3 ދަރަޖަ [illegible] 3 ސަބަބު [illegible] އަށް 3 ވަނަ ސަބަބު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އަދަބުގެ ދަރަޖަ [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބު [illegible] [illegible] [illegible] 3 ދަރަޖަ [illegible] [illegible] 1102 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން [illegible] [illegible] ދަރަޖަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދަބުގެ [illegible] [illegible] 1 ދަރަޖައަށް [illegible]. އެހެންކަމުން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދަބުގެ [illegible] 1 ދަރަޖަ [illegible] [illegible] އަދަބުގެ [illegible] [illegible] ޝާހިދުގެ ވައްކަން [illegible] [illegible] އަދަބުގެ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] 1005 ވަނަ މާއްދާގެ ވައްކަން [illegible] ޝާހިދުގެ ވައްކަން [illegible] [illegible] އަދަބުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން ޝާހިދުގެ ވައްކަން އަދަބު [illegible] ވި [illegible] ހުރި [illegible] [illegible] [illegible].

ކުރީގެ ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނު:

63. މިދަޢުވާއަކީ ކުރީގެ ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)[18] އާއި 132 ވަނަ މާއްދާ[19]ގެ ދަށުން ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާއެކެވެ. މިގޮތުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ދެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލުން ސާބިތުވާ މައްސަލަ އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، އަދަބު ކަނޑައެޅިގެންދާނެ ގޮތަކީ، މިއީ ސާބިތުވާ މައްސަލަ މަކާނާއި ޙިރުޒުން ނެގުމުގެ ކުށް ސާބިތުވާ ފުރަތަމަ ފަހަރު ކަމަށްވާތީ، ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން 06 (ހައެއް) މަސްދުވަސް، އަދި 132 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަކާނާއި ޙިރުޒުން ނަގާފައިވާ -/10،000ރ. (ދިހަހާސް) ޖޫރިމަނާއިން ފެށިގެން މަތީ އަދަދަކަށްވާތީ، ކޮންމެ -/1,000ރ. (އެއްހާސް) ރުފިޔާއަކަށް 01 (އެއްމަސް) އިތުރުވާ ޖަލުވެއެވެ. ސާބިތު މަކާނާއި ޙިރުޒު ނުވި -/18،000،000ރ (އަށާރަ މިލިއަން ރުފިޔާ) އަށް ކަމަށްވާތީ، ކުރިން ބަޔާންކުރި 06 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރެއަށް 18،000 (އަށާރަ ހާސް) މަސް ދުވަސް އިތުރު ކުރަންޖެހެއެވެ. އެހެންކަމުން، 1،500 (ފަނަރަ ސަތޭކަ) އަހަރާއި 06 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ޖަލު ހުކުމް ސާބިތުވިއަސް އަންނާނެއެވެ. ނަމަވެސް ކުރީގެ ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާ[20] އާއި 16 ވަނަ މާއްދާ[21] އަށް ބަލާއިރު، ސާބިތުވާ މައްސަލަ ކުރީގެ ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭނީ އަދަބަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރުގެ ޖަލު އަދަބެކެވެ.

މިހާރުގެ ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނު:

64. މިހާރު އަމަލު ކުރަމުންދާ ޤާނޫނު ނަންބަރު:9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

---

[18] " [illegible] 6 މަސް ދުވަހުން ފެށިގެން 1 އަހަރަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް....."

[19] " [illegible] 10،000/- ރުފިޔާއިން ފެށިގެން [illegible] ކޮންމެ 1،000/- ރުފިޔާއަކަށް 1 މަސްދުވަހުގެ [illegible]"

[20] "އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި [illegible]"

[21] "މިޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] ފަންސަވީސް [illegible]"

"ޢާންމު އުޞޫލެއްގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ ކުރެވިފައިވާ ކުށެއްގެ މައްސަލަ މި [illegible] އަދި މި ޤާނޫނަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible] ނިންމަންވާނެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ ކުރެވިފައިވާ ކުށަކަށް މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަދަބު ކަނޑައަޅަމުންދާއިރު، އެ ކުށަކަށް [illegible] މި ޤާނޫނުގައި [illegible] އަދަބަކީ ކުރީގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible] ކުޑަ އަދަބަކަށް، [illegible] މި ޤާނޫނުގައި އެ ކުށަށް [illegible] ކުރީގެ ޤާނޫނުގައި [illegible] އަދަބު [illegible] މި ޤާނޫނުގައި [illegible]."

މިފަދައިން ކަމަށްވާތީ، ޝާރިޢުގެ [illegible] ސާބިތުވި [illegible] ހުކުމުގެ [illegible] އަދަބު [illegible] ޤާނޫނުގެ [illegible] ގޮތުގެމަތިންނެވެ. [illegible] ޤާނޫނުގައިވާ [illegible] ދަރަޖަ [illegible] އަދަބު [illegible]
[22]

65. ވައްކަން، ފޭރުން، މަކަރާއި ހީލަތް، ޚިޔާނާތް އަދި [illegible] ކުށް ދަރަޖަ ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޖިނާއީ އަދަބު [illegible] 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައެވެ. އެ މާއްދާ ތިރީގައި ނަކަލުކޮށްލައި [illegible].

		ވައްކަން، ފޭރުން، މަކަރާއި ހީލަތް، ޚިޔާނާތް އަދި [illegible]
ދަރަޖަކުރުން	210 (ހ)	މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބު ދަރަޖަކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ:
		(1) މުދަލުގެ އަގު -/500,000ރ. ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ދަރަޖަ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
		(2) މުދަލުގެ އަގު -/50,000ރ. ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތިވާނަމަ، ނުވަތަ ވަގަށްނެގި މުދަލަކީ، ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ އިންޖީނު [illegible] ނުވަތަ އިންޖީނު [illegible] ނުވަތަ [illegible] މަތިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ދަރަޖަ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

---

[22] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) "...[illegible]"

(3) 5,000/-ރ. ރުފިޔާއަށް ވުރެ މުދަލުގެ އަގު މަތިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(4) 500/- ރުފިޔާއަށް ވުރެ މުދަލުގެ އަގު މަތިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަހަގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(5) އެހެން ހުރިހާ ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަހަގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

66. ސާބިތު މަކަރާއި ހީލަތުން ހޯދި -/18،000،000ރ (އަށާރަ މިލިއަން ރުފިޔާ) އަށް ކަމަށްވާތީ، މިއީ، [illegible] 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުން، ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ. ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު ފެންނާނެ އޮތީ، މިޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ބަޔާންކުރާ ތާވަލުގައެވެ. އެތާވަލު ބަޔާންކުރާ ގޮތުން، ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ އަސާސީ މިންގަނޑަކީ، 3 (ތިނެއް) އަހަރާއި 2 (ދޭއް) މަހާއި 12 (ބާރަ) ދުވަހުގެ ޖަލު އަދަބެކެވެ. މިކަމުގެ އަދަބު އެންމެ މަތިކޮށްދެވޭނަމަ، 08 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ޖަލު އަދަބެކެވެ. އަދި އެންމެ ދަށް ކުރެވޭނަމަ، 9 (ނުވައެއް) މަހާއި 18 (އަށާރަ) ދުވަހުގެ ޖަލު އަދަބެކެވެ.

67. [illegible] ސާބިތުވާ މައްޗަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައަޅާ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 3 ދަރަޖަ [illegible] އިޚްތިޔާރުވެއެވެ. [illegible] އަދަބުގެ ދަރަޖަ، 3 ދަރަޖައަށް [illegible] 1102 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] 1102 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި "[illegible] [illegible]"[23] ގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް [illegible]

---

[23] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/02 އުސޫލު.

ބުނުމުއްކަމަކަށް ނުވެއެވެ. އެހެނީ، އަކަރިގެންޏާ ބޭޒު މިންވަރަކާއި ކުށުގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބިއްޖާނަމަ، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުން 3 ދަރަޖަ ދަށްކުރެވިދާނެކަން އެނގެއެވެ.

68. މިދައުވާގައި ބަޔާންކުރާ ކުން ފުރިހަމަކުރަން ބޭނުންވާ މިންވަރަކީ، 500،000/-ރ (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއެވެ. މަކަރާއި [illegible] [illegible] [illegible] 18،000،000/-ރ (އަށާރަ މިލިއަން) ރުފިޔާއެވެ. އަދި ކުން ފުރިހަމަކުރަން ބޭނުންވާ މިންވަރަކީ 36 ގުނަ އިތުރު އަދަދެކެވެ. ވީމާ، މިކުށުގެ ސަބަބުން އަކަރިގެންޏާ ބޭޒު މިންވަރަކާ ގެއްލުންވެފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އަދި ގެއްލުން [illegible] ތެރެއިން، އަސާސީ [illegible] [illegible] ބަޔާންކުރާ [illegible].

69. މިބާވަތުގައި، މިކަމުން އަދަބު ކަނޑައެޅިގެންދާނީ، ޖިނާއަތް 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަސާސީ އަދަބުގެ ތެރެއިން 03 ދަރަޖަ އިތުރު ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން 03 ދަރަޖަ އިތުރުކުރުމުން، ޝާރިޢުގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބަކީ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ތަޢުޒީރުގެ ދަރަޖުން، 05 (ފަހެއް) އަހަރާއި 07 (ހަތެއް) މަހާއި 06 (ހައެއް) ދުވަހުގެ ޖަލު އަދަބެކެވެ.

70. ޝާރިޢުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން، މިކަމާއި ގުޅިގެން، [illegible] އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

71. މިދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ދުރާލައި އިންތިޒާމުކޮށްގެން، ހިންގާފައިވާ [illegible] ކުށެކެވެ. މަކަރާއި [illegible] [illegible] އަމިއްލަ [illegible] -/18,000,000ރ (އަށާރަ މިލިއަން ރުފިޔާ) އެވެ. އެފައިސާގެ ތެރެއިން އަނބުރާ [illegible] [illegible] ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރެކެވެ. މިބާވަތުގައި، ކުށުގެ އަދަދުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ނޫނީ ވެގެން ނުދާނެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދަދަށް ކަމުގައި [illegible]. އަދި [illegible] ބަލައި، [illegible] [illegible] ކުރުމުގެ އަދަދުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. -/18,000,000ރ (އަށާރަ މިލިއަން ރުފިޔާ) މަކަރާއި [illegible]، [illegible]، [illegible] ތެރެއިން ބައެއް [illegible]؟

72. ހަމައެހެންމެ، މިދަޢުވާ ނުނިމި ދިގުލައިގެން ދިޔަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] އަދުލުވެރި [illegible] ސާބިތު [illegible] [illegible] [illegible]، -/18,000,000ރ (އަށާރަ މިލިއަން ރުފިޔާ)ގެ ތެރެއިން އަނބުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތު [illegible] [illegible] ކަމުގެ ދަޢުވާ ނުނިމި [illegible] މުއްދަތާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަނީ އިންތިހާއަށް [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެނީ، މިދަޢުވާ [illegible] [illegible] ސަބަބުން، ޤާނޫނަށް އައި ބަދަލާއި ގުޅިގެން، 25 އަހަރުގެ ޖަލު ހުކުމެއް [illegible] [illegible] 5 އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލު ހުކުމަކަށް ކުރެވިގެން ގޮސްފައެވެ. އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ފަރަގެކެވެ.

ހުކުމް:

ދެންފަހެ ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 369/Cr-C/2015 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ހުކުމަކީ ޤާނޫނާއި އެއްގޮތަށް ކޮށްފައިވާ ހުކުމެއް ނޫންކަމަށްވާތީ، އެހުކުމް ބާޠިލުކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] ޝާހިދުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު: 10/68 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible])ގެ [illegible] 4 ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 132 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮށްފައިވާ، [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:A259294) [illegible] ކަނޑައަޅައި، [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 09/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible])ގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރަށް [illegible]، އެޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަމާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، 5 (ފަހެއް) އަހަރާއި 07 (ހަތެއް) މަހާއި 6 (ހައެއް) ދުވަހަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުއްދަތު [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޝަރީޢަތް ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމް ކޮށްދީމެވެ.

މިޝަރީޢަތް ބަލައި ހުކުމް ކުރީ

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު